

इषिरो विश्वव्यचा वातो गन्धर्वस्तस्यपोऽप्सरस उर्जी नाम ।

स न इदं ब्र० ॥४१॥

यो वातो वायुर्गन्धर्वः स न इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा वाट् सुद्धत-
मस्तु । कीदृशो वातः इषिरः इष गतौ दिवादिः इष्यति गहतीति इषिरः औणा-
दिक इरप्रत्ययः (४७.) शीघ्रगमनः । विश्वव्यचाः विश्वस्मिन्व्यचो गमनं यस्य स
विश्वव्यचाः सर्वतोगमनः । इषिर इति क्षिप्र इत्येतद्विश्वव्यचा इत्येष कीदृ० सर्व
व्यचः करोतीति [१.४.१.१०.] श्रुतेः ॥ तस्यापो नामाप्सरसः वातो ह गन्धर्वो
ऽद्विरप्सरोभिर्मिथुनेन सहोच्चक्रमेति [१.४.१.१०.] श्रुतेः । कीदृश्यः उर्जः उर्जय-
न्ति जीवयन्ति धान्योत्पादनेनेत्यूर्जः आपो वाऽउर्जीऽद्भ्यो द्यूर्जायतऽइति [१.४.
१.१०.] श्रुतेः ताभ्योऽद्भ्योऽप्सरोभ्यः स्वाहा ॥४१॥

भुज्युः सुपर्णी यज्ञो गन्धर्वस्तस्य दक्षिणा अप्सरस स्तावा नाम ।

स न इदं ब्र० ॥४२॥

यो यज्ञो गन्धर्वः स न इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा वाट् । कीदृशो
यज्ञः भुज्युः भुनक्ति पालयति भूतानीति भुज्युः यज्ञो हि सर्वाणि भूतानि भुन-
क्तीति [१.४.१.११.] श्रुतेः । सुपर्णीः शोभनं पर्णी पतनं स्वर्गगमनं यस्य सः यज्ञे
स्वर्गे गते यज्ञमानो गहति ॥ तस्य यज्ञस्य दक्षिणा नाम अप्सरसः यज्ञो ह ग-
न्धर्वो दक्षिणाभिर्प्सरोभिर्मिथुनेन सहोच्चक्रमेति [१.४.१.११.] श्रुतेः । कीदृश्यः
स्तावाः स्तूयते यज्ञो यज्ञमानश्च याभिस्ताः स्तावाः दक्षिणाभिर्हि यज्ञः स्तूयतेऽथो
यो वै कश्चन दक्षिणां ददाति स्तूयतऽएव स इति [१.४.१.११.] श्रुतेः । ताभ्यो
दक्षिणाभ्यः स्वाहा ॥४२॥

प्रजापतिर्विश्वकर्मा मनो गन्धर्वस्तस्यऽऋक्सामान्यप्सरस एष्टयो नाम ।

स न इदं ब्र० ॥४३॥

यो मनोवृषो गन्धर्वः स न इदं ब्रह्म क्षत्रं च पातु तस्मै मनसे गन्धर्वाय
स्वाहा वाट् हविर्दत्तम् । कीदृशो गन्धर्वः प्रजापतिः प्रजायाः पालकः । विश्व-